

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Pašková Petra.

*Dostupné ze Školského portálu Karlovarského kraje www.kvkskoly.cz,
materiál vznikl v rámci projektu Gymnázia Cheb s názvem Rozvoj
školského portálu Karlovarského kraje.*

STUDENÁ VÁLKA

Počátek studené války.
Nejvýznamnější válečné
konflikty.

- ◆ Vítězstvím ve válce končí společný zájem USA a SSSR – nastává soupeření
- Churchillovo varování ve Fultonu
(15. březen 1946)

„From Stettin in the Baltic to Trieste in the Adriatic, an iron curtain has descended across the continent.“

Trumanova doktrína - 1947

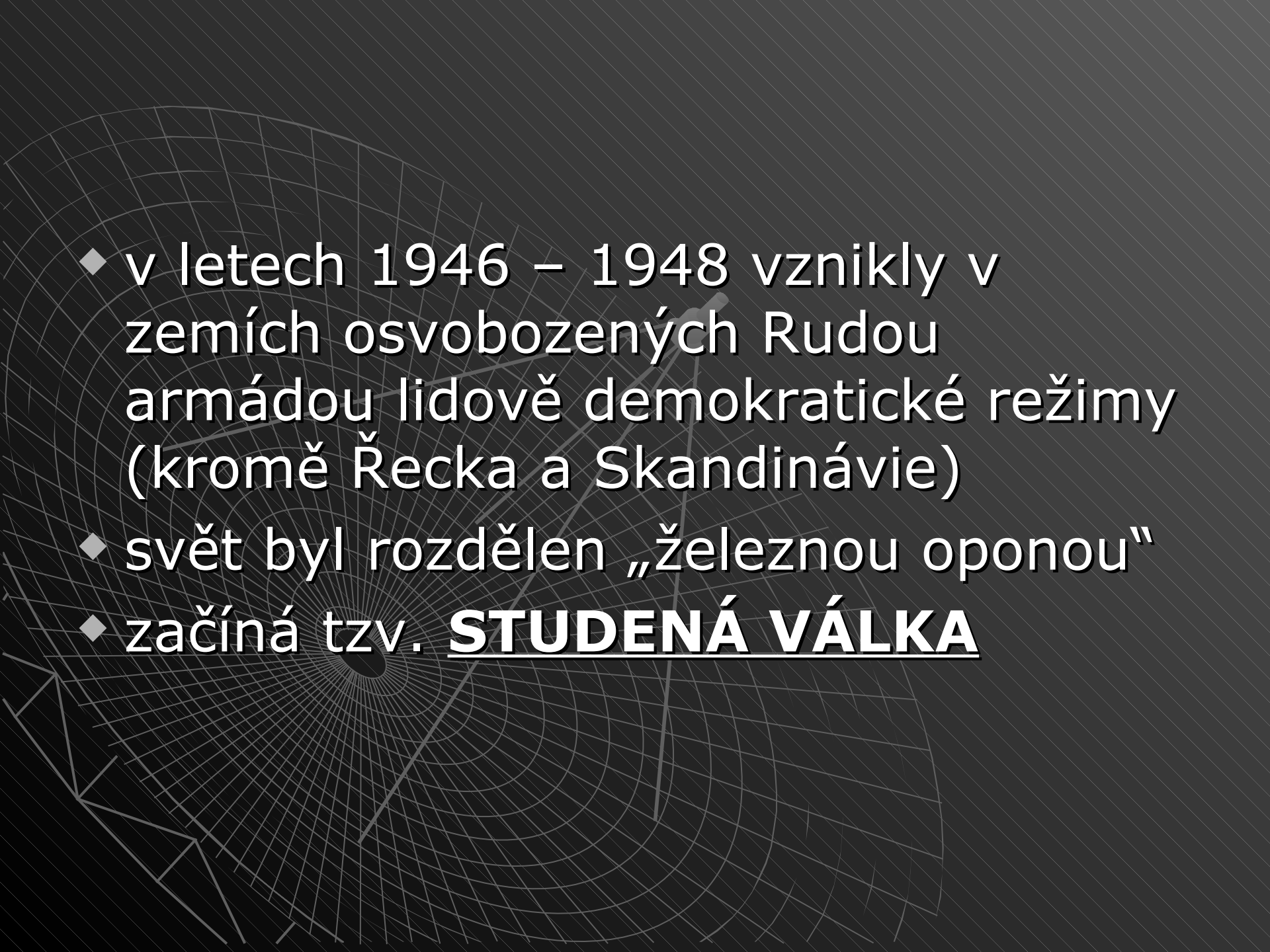
- ♦ politika zadržování komunismu
- ♦ nutnost čelit komunistické agresi v zájmu národní bezpečnosti USA kdekoliv na světě
- ♦ zasloužil se o pád komunismu v Turecku a Řecku

Marshallův plán - 1947

- ◆ finanční pomoc USA Evropě
- ◆ hospodářská obnova Evropy
- ◆ podmínka – nesmí být nastolen komunistický režim
- ◆ sovětský blok pomoc odmítá
- ◆ ČSR odmítnutím potvrdila orientaci na SSSR

Whatever the weather
We must move
together

-
- ♦ v letech 1946 – 1948 vznikly v zemích osvobozených Rudou armádou lidově demokratické režimy (kromě Řecka a Skandinávie)
 - ♦ svět byl rozdělen „železnou oponou“
 - ♦ začíná tzv. **STUDENÁ VÁLKA**

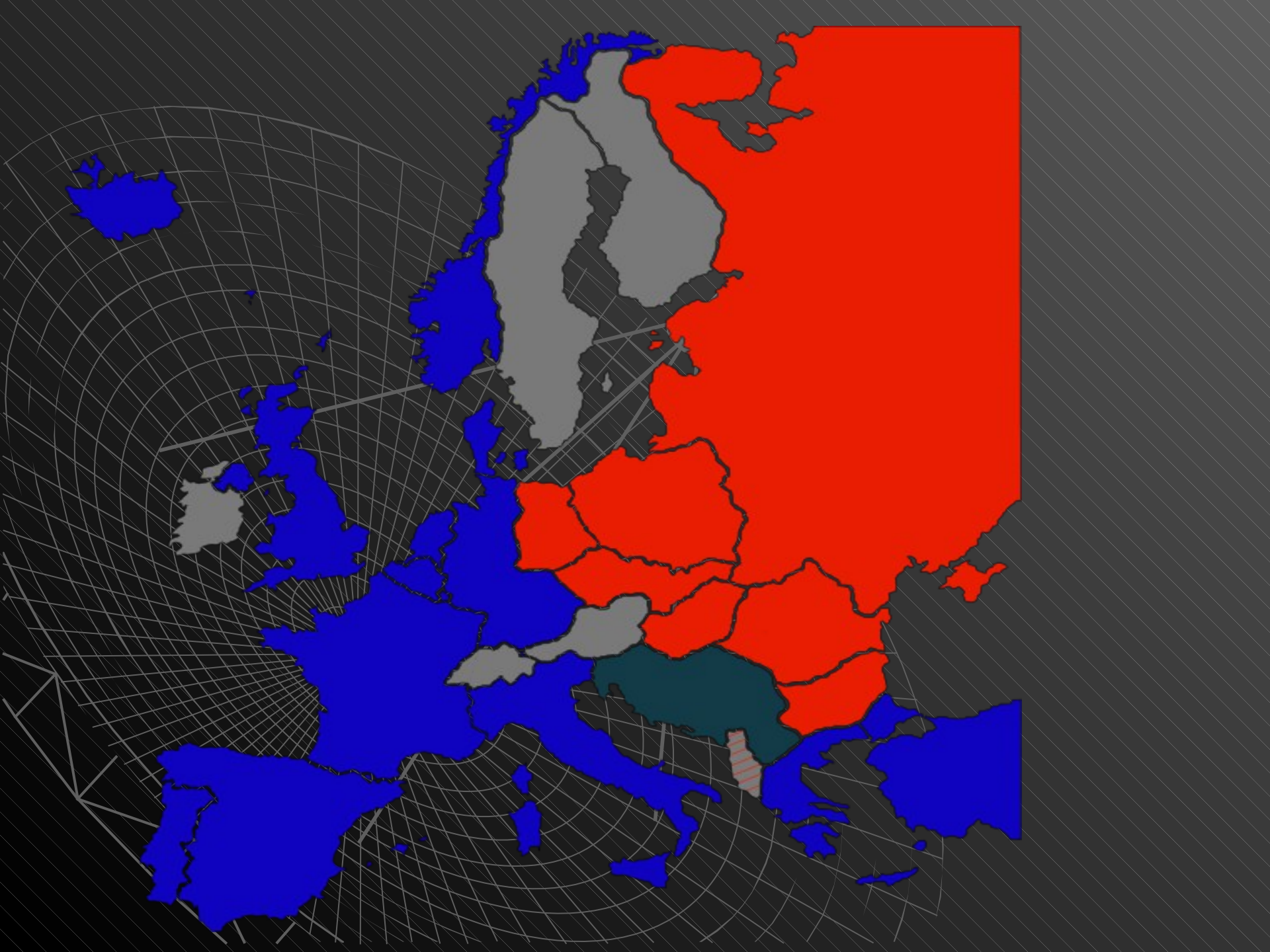
Bipolární svět

 ZÁPAD reprezentovaný USA

X

 VÝCHOD reprezentovaný SSSR

- ♦ permanentní konfrontace ve všech oborech lidské činnosti
- ♦ kromě přímého vojenského střetu

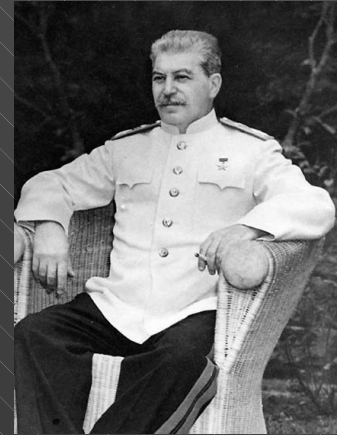
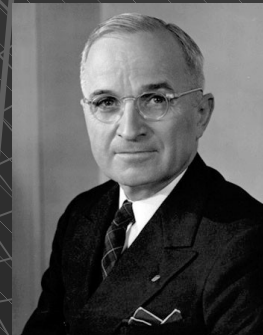

Rada vzájemné hospodářské pomoci

- ◆ 1949 – protiváha Marshallova plánu
- ◆ iniciátor - SSSR
- ◆ hlavní cíl – koordinace ekonomických plánů, investic a využití všech zdrojů členských zemí
- ◆ upřednostňování těžkého průmyslu bez ohledu na technické a surovinové zázemí jednotlivých států
- ◆ zanedbávání výroby spotřebního zboží
- ◆ likvidace soukromého sektoru
- ◆ kolektivizace zemědělství

NĚMECKO

- ◆ Konference v Postupimi
(17.7. – 2.8. 1945)
- ◆ zástupci:
SSSR – J.V.Stalin
USA – H.Truman
VB – Winston Churchill

Výsledky jednání:

A) Německo bude rozděleno do čtyř okupačních zón

- ◆ rozděleno bude i hlavní město Berlín
- ◆ dozor v zónách: USA, VB, F, SSSR

B) Program 4D

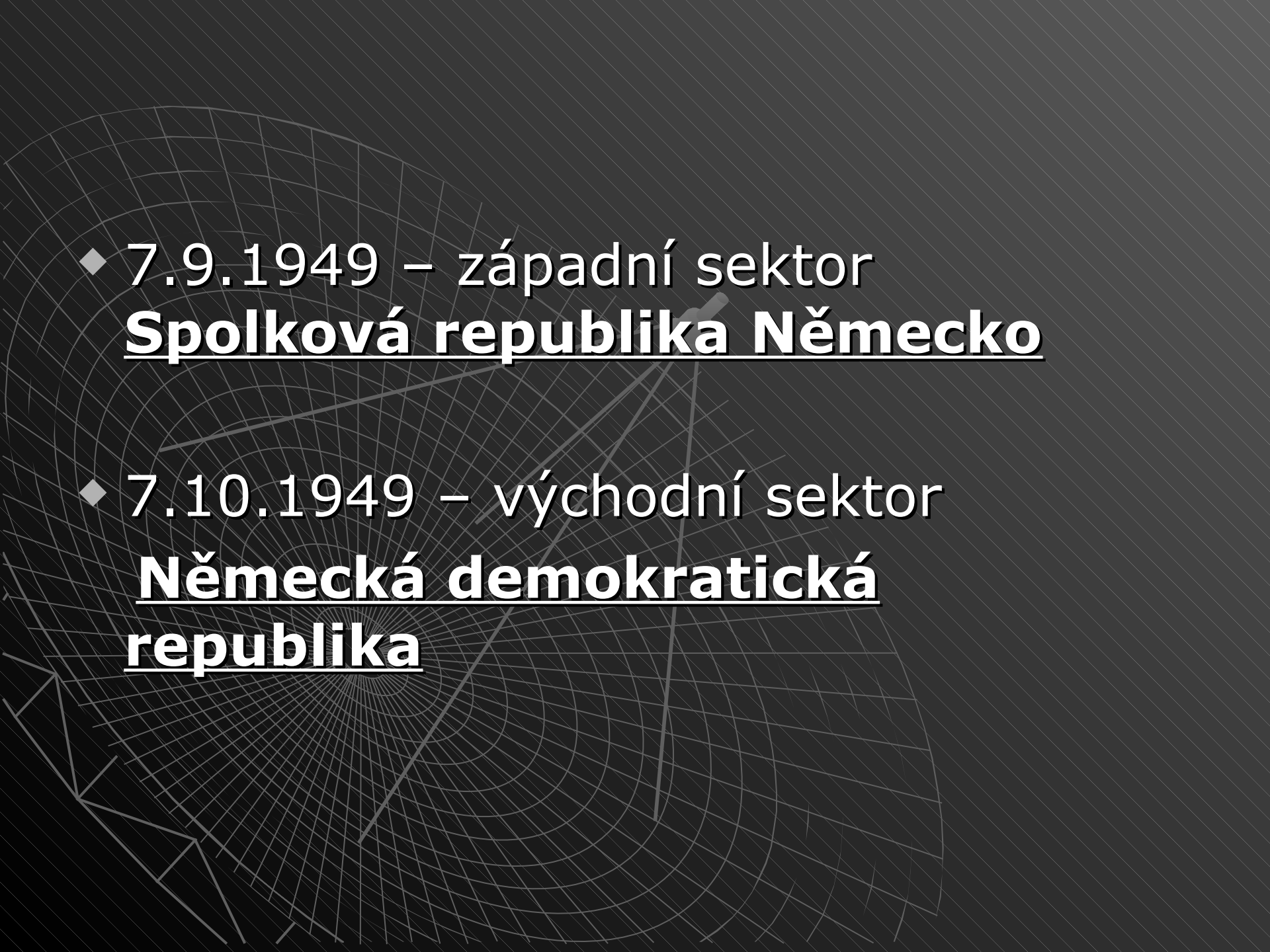
- ◆ demilitarizace
- ◆ demokratizace
- ◆ denacifikace
- ◆ dekartelizace

Berlínská krize

(23. 6. 1948 – 12. 5. 1949)

- ◆ spojení zón USA + VB + F = Trizonie
- ◆ SSSR reaguje uzavřením přístupů do Berlína
- ◆ hrozí nová válka
- ◆ vznik „leteckého mostu“
- ◆ SSSR po roce ustupuje

-
- ◆ 7.9.1949 – západní sektor
Spolková republika Německo
 - ◆ 7.10.1949 – východní sektor
Německá demokratická republika

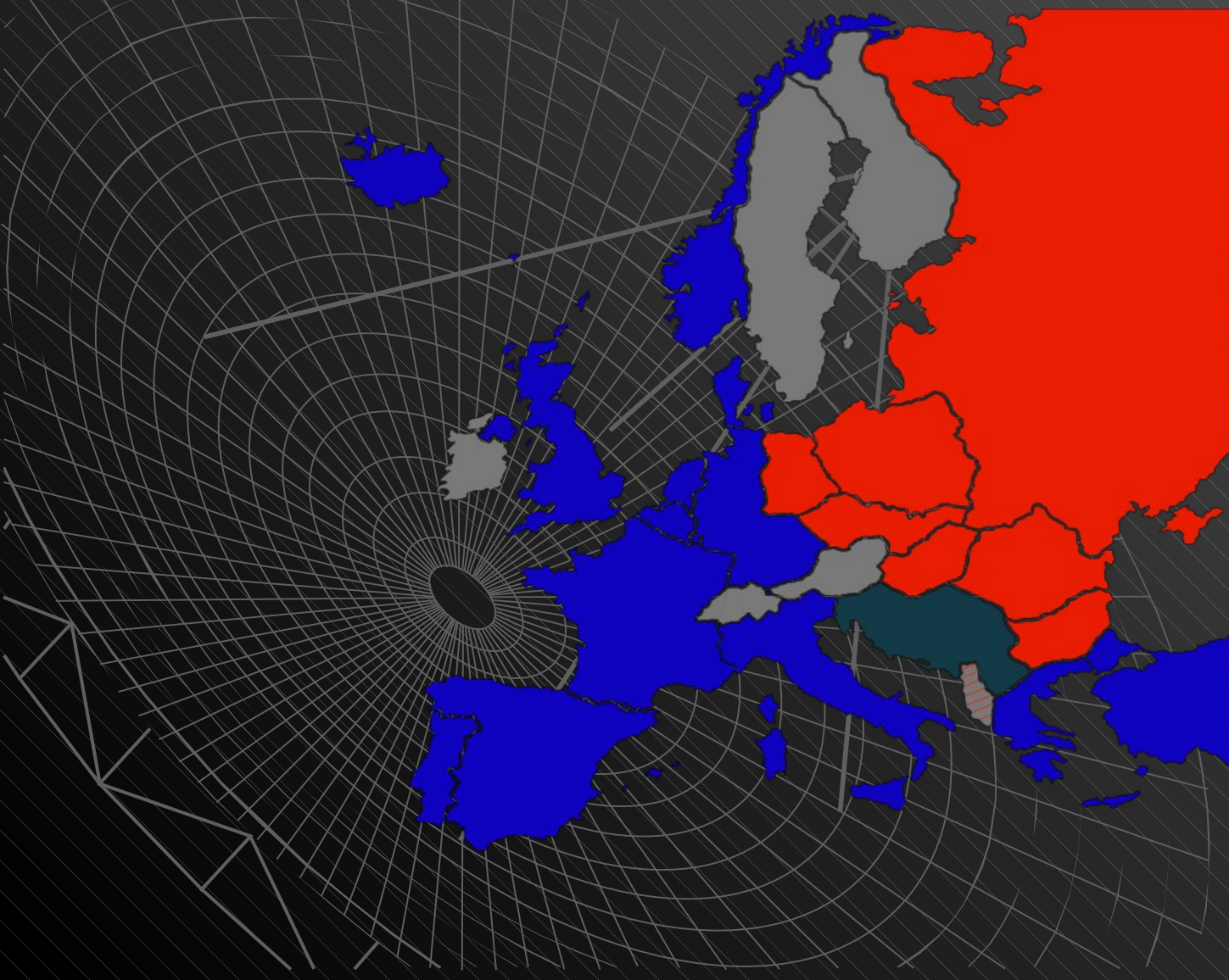

Druhá berlínská krize

- ♦ z východní části města utíkali lidé do západní a odtud odcházeli do SRN
- ♦ velkým problémem byl „únik mozků“ (lékařů, vědců...)
- ♦ 13.8.1961 bylo rozhodnuto o uzavření hranice mezi V a Z Berlínem
- ♦ **BERLÍNSKÁ ZEĎ**
- ♦ padla v listopadu 1989

VOJENSKÉ PAKTY

NATO

- ◆ 4.4.1949 iniciovaly **USA** založení tzv. **Severoatlantického paktu** ve spolupráci s VB, Francií a SRN. Cílem byla vojenská spolupráce v severoatlantické oblasti.

VARŠAVSKÁ SMLOUVA

- ♦ vojenský pakt východních zemí
- ♦ **11.5.1955**
- ♦ **SSSR** + satelity (ČSR, POLSKO, NDR, MAĎARSKO, BULHARSKO, RUMUNSKO, ALBÁNIE)

KOREJSKÁ VÁLKA 1950 - 1953

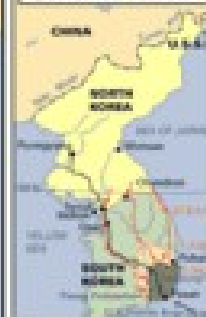
- ◆ konec 2.sv.v. – rozdělení poloostrova 38. rovnoběžkou:
sever – SSSR – KLDR – Kim Ir Sen
jih – USA – Korejská republika – Li Syn Man
- ◆ 1948 – vojska obou velmocí opustila poloostrov
- ◆ 1950 – vojska KLDR překročila hranici a obsadila téměř celý poloostrov
- ◆ OSN – agresorem je KLDR – souhlas s vysláním vojska (90 % Američané)
- ◆ na straně KLDR bojovali také „dobrovolníci“ z Číny
- ◆ 1953 – uzavřeno příměří v Pchanmundžonu
- ◆ demarkační linie – 38. rovnoběžka – trvá dodnes

THE KOREAN WAR

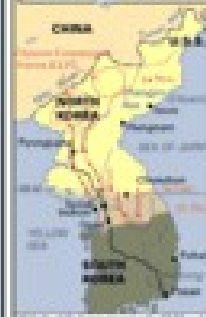
1950 - 1953

1 JUNE - SEPTEMBER 1950

3 NOV. 1950 - JAN. 1951

JAN. 1951 - JULY 1953

Blízký východ

Vznik státu IZRAEL

- ◆ po rozpadu Osmanské říše spadala oblast pod správu VB
- ◆ konflikty mezi arabským a židovským obyvatelstvem
- ◆ 2.světová válka – příliv židovských uprchlíků
- ◆ VB má obavy z dalších konfliktů a předává správu oblasti OSN
- ◆ **1947** – OSN odhlasovalo rozdělení Palestiny na dvě části
- ◆ Jeruzalém – mezinárodní území
- ◆ **1948** – vznik státu Izrael – začátek války o Palestinu
- ◆ **žádná z arabských zemí nový stát neuznala**

Arabsko – izraelský konflikt

Vojenská střetnutí:

1948–1949 – vznik Izraele

1956 – Suezská krize

1967 – Šestidenní válka

1973 – Jomkipurská válka

Suezská krize

Egypt

- ◆ **1952** – svržen král, prezidentem se stává plukovník **Gamál Abdal Násir**
- ◆ **1956** – Egypt znárodnil Společnost Suezského průplavu (VB + F), peníze z průjezdních poplatků chtěl investovat do stavby Asuánské přehrady

Reakce?

- ◆ USA – navrhuje hospodářskou blokádu Egypta
- ◆ VB + F + Izrael – vojenský útok na Egypt
- ◆ SSSR – nabízí Egyptu vojenskou ochranu
- ◆ vojenská akce nebyla úspěšná (bez souhlasu a účasti USA)
- ◆ OSN akci ukončilo

Důsledky?

- ◆ **EGYPT** - Suezský průplav zůstal v egyptských rukou + sbližování Egypta se SSSR
- ◆ **IZRAEL** - uhájil svou existenci a ukázal arabským nepřátelům kvalitu své armády
- ◆ **VB** - naposled zkusila dosáhnout něčeho ve světě, aniž by jí to dopředu schválili Američané
- ◆ **FRANCIE** - „jedna z mezinárodních ostud“ 50. let
- ◆ ***jediné supervelmoci světa: USA a SSSR***

Šestidenní válka

- ◆ **1967** – Egypt zablokoval Arabský záliv a tím i přístup Izraeli do Indického oceánu
- ◆ Izrael zničil arabské letecké základny a zaútočil na Sinaj (obsazena Palestina, Sinajský poloostrov, Golanské výšiny)
- ◆ po šesti dnech válka ukončena příměřím

Jomkipurská válka

- ◆ 6.10.1973 – svátek Jom Kipur – Den smíření
- ◆ **Egypt** – obsadil Suez
+
- ◆ **Sýrie** – obsadila Golanské výšiny
X
- ◆ **Izrael** – měl vojenskou převahu

Průběh

- ♦ nová taktika arabských států – **omezení těžby ropy**
- ♦ stoupla cena – ropná krize
- ♦ zahájeny mírové rozhovory v Ženevě
- ♦ USA, SSSR, Egypt, Jordánsko, Izrael
- ♦ 1977 – 1979

Výsledek:

- ◆ podepsána separátní mírová smlouva mezi Egyptem a Izraelem pod patronátem USA
- ◆ Egypt – uznal existenci Izraele a dostal zpět ztracená území
- ◆ zbylé arabské státy smlouvu odsoudily

OOP

- ◆ Organizace pro osvobození Palestiny
- ◆ založena 1964
- ◆ 1969 – 2004 – předseda Jásir Arafat
- ◆ cíl - vytvoření nezávislého státu

KUBA

- ◆ 1959 – převrat na Kubě –
- ◆ Fidel Castro
- ◆ komunistický režim (závislý na SSSR)

KARIBSKÁ KRIZE

1962 - mezinárodní politická krize

- ♦ hrozilo, že přeroste v jaderný konflikt
- ♦ vypukla v důsledku rozmístění sovětských raket středního doletu na Kubě, kterým SSSR odpověděl na umístění amerických raket v Turecku

Jednání:

USA – J.F. Kennedy

x

SSSR – N. Chruščov

Dohoda: SSSR stáhne rakety z Kuby, USA rakety z Turecka a nebude zasahovat do záležitostí Kuby

- ♦ zřízena tzv. *horká linka* mezi Kremlem a Bílým domem

Komunistický režim trvá na Kubě stále.

VÁLKA VE VIETNAMU

1964 - 1975

1954 – konference v Ženevě

- ♦ francouzská vojska opustila Vietnam
- ♦ země byla rozdělena 17. rovnoběžkou

Sever – Vietnamská demokratická republika –
v čele Ho Či Min – SSSR, Čína

Jih – Jižní Vietnam –
v čele Ngo Dinh Ziem - USA

- ◆ **1963** zemřel Ngo Dinh Ziem – hrozilo připojení k severnímu Vietnamu – USA toto nechtěly dopustit
- ◆ **1964** – incident v Tonkinském zálivu
(americké lodě byly ostřelovány čluny VDR)
- ◆ válka byla vedena na obou stranách velmi brutálně (bombardování, partyzánské boje...)
- ◆ v USA narůstá nespokojenost s válkou
- ◆ konají se protestní akce proti americké účasti
- ◆ **1973** – USA stáhly vojska z Vietnamu, boje pokračovaly až do roku 1975
- ◆ jih poražen
- ◆ celá země byla sjednocena pod komunistickou nadvládou

"Make love, not war"

Zdroje obrázků : dostupné pod licencí Public Domain na:

- ♦ str. 5 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marshall_Plan_poster.JPG?uselang=cs
- ♦ str. 7 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nuvola_Soviet_flag.svg?uselang=cs
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nuvola_USA_flag_alternative.svg?uselang=cs
- ♦ str.8 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cold_war_europe_military_alliances_map_de.png
- ♦ str. 10 - <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Harry-truman.jpg?uselang=cs>
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Stalin_1945.jpg?uselang=cs
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Churchill_portrait_NYP_45063.jpg?uselang=cs
- ♦ str. 13 - <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Carte-ALL-Oberliga-BERLIN-1947-1963.png>
- ♦ str. 15 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_map_of_East_%26_West_Germany.svg
- ♦ str. 17 - <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Berlinermauer.jpg?uselang=cs>
- ♦ str. 18 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cold_war_europe_military_alliances_map_de.png
- ♦ str. 22 - <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Korea-overview.gif>
- ♦ str. 23 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Syngman_Rhee_2.jpg
- ♦ str. 24 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tomasz_Kotkowiak_Kim_Ir_Sen.jpg?uselang=cs
- ♦ str. 25 - <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:LocationIsrael.svg?uselang=cs>
- ♦ str. 28 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Canal_de_Suez.jpg
- ♦ str. 32 - <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gamal-002.jpg?uselang=cs>
- ♦ str. 34 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:1967_Six_Day_War_-_Battle_of_Golan_Heights.svg
- ♦ str. 38 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Yasser_Arafat.jpg?uselang=cs
- ♦ str. 39 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fidel_Castro.jpg
- ♦ str. 41 - <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Amerikar.gif?uselang=cs>
- ♦ str. 43 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cuban_crisis_map_missile_range.jpg?uselang=cs
- ♦ str. 44 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vietnam_in_its_region.svg?uselang=cs
- ♦ str. 48 - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Burning_Viet_Cong_base_camp.jpg?uselang=cs
- ♦ str. 49 - <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vietnamdem.jpg?uselang=cs>